

1 Care sunt tipurile de termene relevante pentru procedurile civile?

Termenele procedurale pot fi **peremptorii** (*peremptório*), atunci când expirarea acestora stinge dreptul de a îndeplini un act, sau **dilatori** (*dilatatório*), atunci când acestea amână până la un anumit moment posibilitatea de a îndeplini un act sau data de la care începe să curgă alt termen.

Termenele procedurale sunt reglementate de normele prevăzute la articolele 138-143 din Codul de procedură civilă.

Termenele procedurale sau cele stabilite de instanțe se calculează în conformitate cu articolele 278, 279 și 296 din Codul civil.

În ceea ce privește termenele în materie civilă, durata acestora și efectul asupra raporturilor juridice sunt reglementate de articolele 296-333 din Codul civil. În special, termenele de prescripție (*prazos de prescrição*) și de decădere (*prazos de caducidade*) sunt reglementate de normele de la articolele 300-327 și, respectiv, 328-333 din Codul civil.

2 Lista diferitelor zile considerate zile nelucrătoare conform Regulamentului (CEE, Euratom) nr. 1182/71 din 3 iunie 1971.

În acest scop, Portugalia a notificat Comisiei Europene următoarele sărbători legale:

1 ianuarie, 7 aprilie (Vinerea Mare), 9 aprilie (prima zi de Paște), 25 aprilie, 1 mai, 8 iunie (Corpus Christi), 10 iunie, 15 august, 5 octombrie, 1 noiembrie, 1, 8 și 25 decembrie.

Comisia a publicat această listă în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 2023, 39/07, disponibilă [aici](#):

Lista este transmisă Comisiei de statele membre în fiecare an. Unele sărbători legale sunt variabile, deci nu au loc în fiecare an la datele indicate mai sus.

3 Care sunt normele generale aplicabile termenelor în diferitele proceduri civile?

Regula generală în dreptul procesual civil portughez este că, în lipsa unor dispoziții specifice, termenul este de 10 zile pentru ca părțile să solicite orice act sau procedură judiciară, să invoce nulitatea, să depună un act de procedură conex sau să exercite vreun alt drept de natură procedurală; există, de asemenea, un termen de 10 zile pentru ca o parte să răspundă la solicitarea celeilalte părți (articolul 149 din Codul de procedură civilă).

4 Atunci când o anumită acțiune sau formalitate trebuie efectuată într-un anumit termen, care este momentul de la care începe să curgă termenul?

Ca regulă generală, termenul în care trebuie depus răspunsul începe întotdeauna să curgă de la data notificării sau comunicării actului în cauză [articolul 149 alineatul (2) din Codul de procedură civilă].

Notificările sau comunicările adresate părților în cursul procedurii se trimit reprezentanților legali ai acestora.

În cazul în care notificarea sau comunicarea are scopul de a cita o parte să se înfățișeze personal, pe lângă notificarea sau comunicarea către reprezentant, o notificare cu confirmare de primire este trimisă, de asemenea, prin poșta părții în cauză, indicând data, locul și scopul înfățișării.

Notificarea sau comunicarea către reprezentanți se efectuează prin e-mail [a se vedea Ordonanța nr. 280/13 din 26 august 2013, disponibilă [aici](#)], iar sistemul informatic va certifica data la care a fost efectuată notificarea sau comunicarea, care se consideră că are loc în a treia zi consecutivă sau, dacă ziua respectivă nu este o zi lucrătoare, în prima zi lucrătoare după aceasta.

Citația prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire „se consideră că a avut loc la data la care confirmarea de primire este semnată și că a fost predată persoanei citate, inclusiv atunci când confirmarea de primire a fost semnată de o terță persoană, presupunându-se, cu excepția cazului în care există probe care dovedesc contrariul, că scrisoarea a fost livrată prompt destinatarului” [articolul 230 alineatul (1) din Codul de procedură civilă].

În cazul în care citația este efectuată prin intermediul unui reprezentant legal, executor judecătoresc sau grefier al instanței care contactează persoana citată, termenul începe să curgă din momentul în care persoana citată semnează procesul-verbal de notificare sau comunicare.

5 Data de la care începe să curgă termenul poate fi afectată sau modificată ca urmare a metodei de transmitere ori de notificare sau comunicare a actelor (notificare personală prin agent procedural sau prin poștă)?

Da. A se vedea răspunsul la întrebarea anterioară.

6 În cazul în care termenul este declanșant de producerea unui eveniment, ziua în care evenimentul a avut loc se ia în considerare la calcularea termenului?

Data efectivă a actului, evenimentului, hotărârii, citației, notificării sau comunicării nu este luată în considerare [articolul 279 litera (b) din Codul civil].

7 Atunci când termenul este exprimat în zile, numărul de zile indicat include zilele calendaristice sau zilele lucrătoare?

În cazul în care termenul pentru îndeplinirea unui act procedural se încheie într-o zi în care instanțele sunt închise, perioada se prelungește până la următoarea zi lucrătoare [articolul 138 alineatul (2) din Codul de procedură civilă].

Vacanța judecătorească este în perioada 22 decembrie – 3 ianuarie, de la Duminica Floriilor până în a doua zi de Paști, precum și de la 16 iulie la 31 august. Instanța poate suspenda termenul procedural, prin ordonanță motivată și după audierea părților, în conformitate cu articolul 269 alineatul (1) litera (c) din Codul de procedură civilă.

8 În ce situații termenul este exprimat în săptămâni, luni sau ani?

Calculul unui termen nu include ziua – nici ora, dacă termenul este exprimat în ore – în care a avut loc evenimentul de la care începe să curgă termenul respectiv, în conformitate cu articolul 279 litera (b) din Codul de procedură civilă.

9 Când expiră termenul dacă este exprimat în săptămâni, luni sau ani?

Un termen exprimat în săptămâni, luni sau ani începând de la o anumită dată se încheie la ora 24:00 din ziua corespunzătoare zilei din ultima săptămână, lună sau an; dacă ziua respectivă nu există în ultima lună, perioada se încheie în ultima zi a lunii respective [articolul 279 litera (c) din Codul civil].

10 Dacă termenul expiră într-o sâmbătă, într-o duminică, într-o zi de sărbătoare națională sau într-o zi nelucrătoare, este acesta prelungit până în prima zi lucrătoare următoare?

Întrucât instanțele își desfășoară activitatea doar în zilele lucrătoare, iar duminicile și sărbătorile legale sunt asimilate vacanțelor judecătorești, termenele care se încheie în zilele de duminică sau de sărbătoare legală sunt mutate în prima zi de lucru, în cazul în care actul în cauză trebuie să fie îndeplinit în instanță.

Regula pentru a calcula toate termenele procedurale este că sfârșitul perioadei de îndeplinire a actului procedural este prelungit până în următoarea zi lucrătoare, dacă acesta coincide cu o dată la care instanțele sunt închise [articolul 138 alineatul (2) din Codul de procedură civilă].

11 Există condiții în care termenele sunt prelungite? În ce condiții se acordă aceste prelungiri?

Termenul procedural stabilit prin lege poate fi prelungit în situațiile prevăzute.

Cu acordul părților, termenul poate fi prelungit o singură dată și pentru aceeași perioadă de timp (articolul 141 din Codul de procedură civilă).

În cazul unui impediment justificat: legea prevede posibilitatea de a prelungi termenul - articolul 140 din Codul de procedură civilă).

Legea permite, de asemenea, ca actul să fie îndeplinit în primele trei zile lucrătoare de la expirarea termenului, sub rezerva plății unei amenzi (a se vedea articolul 139 din Codul de procedură civilă).

12 Există termene pentru introducerea căilor de atac?

Termenul de introducere a unei căi de atac este de 30 de zile. Acesta se calculează de la data notificării sau comunicării hotărârii (articolul 638 din Codul de procedură civilă) Termenul se reduce la 15 zile în cazuri urgente și în cazurile prevăzute la [articolul 644 alineatul \(2\)](#) și la [articolul 677](#) din Codul de procedură civilă.

În cazul în care nu s-a notificat sau comunicat hotărârea, termenul curge din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de pronunțarea acesteia.

13 Pot instanțele să modifice termenele, în special termenele de înfățișare în instanță sau să stabilească o dată specială pentru înfățișare?

Termenele legale stabilite prin lege nu pot fi scurtate. Cu toate acestea, instanța poate stabili o dată sau un termen pentru înfățișarea părților implicate.

14 Când un act destinat unei părți care își are reședința într-un loc în care ar putea beneficia de o prelungire a termenului este notificat într-un loc unde persoanele nu beneficiază de o astfel de prelungire, persoana destinatară pierde beneficiul extinderii termenului?

În cazul în care citația este notificată sau comunicată în afara razei teritoriale a instanței pe rolul căreia se află acțiunea, termenul în care persoana citată poate să depună un memoriu în apărare pentru a contesta o anumită pretenție civilă este prelungit (articolul 245 din Codul de procedură civilă).

15 Care sunt consecințele nerespectării termenelor?

Expirarea unui termen obligatoriu stinge dreptul de a îndeplini actul. Cu toate acestea, actul poate fi îndeplinit în afara termenului în cazul unui impediment justificat și, în orice caz, acesta poate fi îndeplinit, de asemenea, în primele trei zile lucrătoare de la expirarea termenului, cu condiția achitării imediate a unei amenzi (articolul 139 din Codul de procedură civilă).

16 Dacă termenul expiră, care sunt căile de atac la care pot apela persoanele care nu au respectat termenele, respectiv părțile aflate în culpă?

Actul poate fi îndeplinit după expirarea termenului în cazul în care există un impediment justificat.

În conformitate cu articolul 140 din Codul de procedură civilă, se consideră drept impediment justificat un eveniment care nu poate fi imputat părții, reprezentanților sau agenților autorizați ai acesteia, care împiedică îndeplinirea la timp a unui anumit act. În acest caz, partea care invocă impedimentul justificat trebuie să furnizeze imediat dovezi.

Indiferent de impedimentul justificat, actul poate fi îndeplinit în primele trei zile lucrătoare de după expirarea termenului, cu condiția achitării unei amenzi, astfel cum s-a menționat la întrebarea precedentă. Instanța poate decide, în mod excepțional, să reducă amenda sau să renunțe la amendă în cazuri clare de dificultăți financiare sau atunci când suma este considerată ca fiind vădit disproporționată, în special în ceea ce privește acțiuni care nu necesită un reprezentant legal și partea însăși s-a angajat la îndeplinirea actului.

Linkuri utile

[Direcção-Geral da Política de Justiça](#) (Direcția generală Politici privind justiția)

[Direcção-Geral da Administração da Justiça \(Direcția generală Administrarea justiției\)](#)

[Código Processo Civil](#) (Codul de procedură civilă)

[Código Civil](#) (Codul civil)

Ultima actualizare: 12/06/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.